

2013-02-05

Tid 2013-02-05, kl 16:00

Plats Kommunhuset Tumba rum 2:3

Ärenden

Justering

- 1 Aktuellt från organisationerna
- 2 Uppdatering av arbetet med familjeparken i Håglebyparken - Anders Nilsson, projektchef
- 3 Trafikfrågor hågelbyleden - Anders Nilsson, projektchef
- 4 Brandsäkerhet och säkerhet, inriktning äldre - Mari Olsén, Södertörns brandförsvarsförbund och Lena-Maria Fritzberg, säkerhetssamordnare Botkyrka kommun
- 5 Boendeplan - Mahria Persson Lökvist
- 6 Uppslag till heldag
- 7 Anmälningsärenden
- 8 Revidering av ärendelistan
- 9 Övriga frågor

2013-02-05

Gruppsammanträden: organisationerna disponerar bord i restaurangen på plan 2 från klockan 15.00.

Kaffe/Te och smörgås kommer att serveras från klockan 15.30 på plan 2 utanför konferensrummet.

Vid förhinder kontakta Clara Hansson på telefonnummer 08-530 62462 eller e-post clara.hansson@botkyrka.se

Varmt välkomna!

Gabriel Melki
Ordförande

Clara Hansson
Sekreterare

2013-02-05

1

Aktuellt från organisationerna

Muntlig information från organisationerna.

2013-02-05

2

**Uppdatering av arbetet med familjeparken i Håglebyparken
- Anders Nilsson, projektchef**

2013-02-05

3

Trafikfrågor hågelbyleden - Anders Nilsson, projektchef

2013-02-05

4

**Brandsäkerhet och säkerhet, inriktning äldre - Mari Olsén,
Södertörns brandförsvarsförbund och Lena-Maria Fritz-
berg, säkerhetssamordnare Botkyrka kommun**

2013-02-05

5

Boendeplan - Mahria Persson Lökvist

2013-02-05

6

Uppslag till heldag

2013-02-05

7

Anmälningsärenden

Förslag till beslut

Kommunala pensionärsrådet noterar till protokollet att man tagit del av nedanstående anmälda ärenden.

- Boendeplan för äldre och personer med funktionsnedsättning i Botkyrka kommun.
- Vård- och omsorgsnämndens föredragningslista 2012-01-22.

2012-10-11

Dnr von/2012:130

Referens

Mahria Persson Lökvist
Magnus Lublin

Mottagare

Vård- och omsorgsnämnden

Boendeplan för äldre och personer med funktionsnedsättning i Botkyrka kommun.

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden godkänner förvaltningens förslag till boendeplan.

Boendeplanen ska revideras årligen.

Sammanfattning

Boendeplanering är en viktig del av kommunens strategiska planering som handlar om att analysera och bedöma behovet av förändringar i bostadsbeståndet till följd av förändrade behov och önskemål hos befolkningen. Planen ska revideras och uppdateras årligen.

Vård- och omsorgsnämndens boendeplan är ett av de styrdokument som nämnden fastställer för att på bästa sätt kunna svara upp mot sitt politiska ansvar inför denna utveckling. Planens huvudsyfte är att säkerställa en trygg boendesituation för målgruppen. Detta innebär att nämnden måste ha en väl fungerande strategi för att säkra behovet av bostäder med särskild service enligt LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) och vård- och omsorgsbostäder enligt SoL (socialtjänstlagen).

Nämnden ska i utvecklingen av olika boendeformer medverka till flexibilitet och mångfald i syfte att tillgodose behovet av en trygg och säker boendesituation för hela målgruppen.

En tydlig trend är att personer 65 år och äldre kommer att utgöra en allt större andel av kommunens befolkning. Andelen personer 80 år och äldre kommer mer än fördubblas under åren 2015-2030.

Inom området för personer med funktionsnedsättning finns behov av att kartlägga behovet av olika boendeformer och kommande behov av boende under ett antal år framåt. Det finns dessutom ett antal boenden i kommunen som inte är fullvärdiga, vilket innebär utan eget badrum, toalett och kök.

2012-10-11

Dnr von/2012:130

Befolkningsprognos äldreomsorg

En tydlig trend är att personer 65 år och äldre på sikt kommer att utgöra en allt större andel av kommunens befolkning. Av studier och befolkningsprognoser framgår bland annat en relativt kraftig ökning fram till ca 2020 av antalet personer 65-79 år. Därefter övergår denna ökning till ålderskategorin 80 år och äldre. Andelen personer 80 år och äldre mer än fördubblas under åren 2015 till 2030. 2011 var gruppen 65-79 år 8809 stycken, varav 4580 kvinnor och 4229 män. Åldersgruppen 80+ var år 2011 2232 stycken, varav 1365 kvinnor och 867 män.

2011	65-79 år	80+
Kvinnor	4580	1365
män	4229	867

En ytterligare tendens är en tydlig men tillfällig ökning av gruppen 90 år och äldre fram till ca 2015 varefter kurvan planar ut. Från omkring 2025 kommer 2010-talets stora ökning i åldrarna 65-79 år att fortplantas i form av en kraftig utveckling av personer 90 år och äldre.

Akutsjukvårdens och geriatrikens utveckling är av största betydelse för äldreomsorgens planering inför framtiden. En kontinuerlig utveckling sker idag inom medicintekniken samtidigt som den medicinska apparaturen blir allt mer mobil och hanterlig. Detta innebär möjlighet att tillgodose behov av allt mer avancerad medicinsk behandling i den enskildes eget hem. Den medicintekniska utvecklingen leder också till nya behandlingsmetoder som innebär att fler äldre kan få ett friskare och mer aktivt liv. Landstinget kommer att teckna ett nytt avtal där man tar bort åldersgränsen till geriatriken. Detta skulle kunna innebära en förändring för kommunala verksamheter. Kommer vi få ökat antal multisjuka under 65 år?

Hemtjänstinsatser

En avgörande faktor inför framtiden är även hemtjänstens utveckling och förmåga att tillgodose behoven i den enskildes hem. Dessutom bör beaktas den planerade kommunaliseringen av hemsjukvården som kommer att kräva samarbete mellan hemtjänst och hemsjukvård i allt större utsträckning. I takt

2012-10-11

Dnr von/2012:130

med att hemtjänstens möjligheter och förutsättningar att tillgodose behov i det egna hemmet blir bättre kommer en allt lägre andel av de äldre vara i behov av vård- och omsorgsboende.

BoendepLANEN har som utgångspunkt att hemtjänsten kommer att kunna tillgodose det behov av omvårdnad och service som den enskilde efterfrågar i sitt eget hem. Hemtjänsten upplevs ännu inte som en trygghet och då man känner en otrygghet i sitt hem ansöker man om särskilt boende tidigare än vad man annars skulle haft behov av. Fyrtioåringarna är en generation som i hög grad fortfarande befinner sig i arbetslivet och som kommer att få mer påtagligt genomslag som vårdkonsumenter först under 2020-talet. Denna grupp förväntas ställa nya och annorlunda krav på utformning och utförande av insatser och service samt kommer dessutom generellt att ha bättre ekonomiska förutsättningar för att betala för det.

Denna generation har en större vana att välja och påverka sin situation vilket sannolikt kommer att innebära en större mångfald av boendeformer. Exempelvis kan individer och grupper med gemensamma intressen och värderingar förväntas ta egna initiativ för att skapa den boendemiljö man vill ha. En möjlighet kan till exempel vara bostadskooperativa lösningar och trygghetsboenden dit man efter hand kopplar önskade former av vård och omsorg.

Utvecklingen inom demensvård och forskning

Sveriges befolkning har idag en ökande medellivslängd och inom forskningen har ett starkt samband kunnat konstateras mellan ökad medellivslängd och förekomsten av demenssjukdom i befolkningen. Det framtida behovet av omvårdnad av personer med demenssjukdom kommer därför till stor del hänga samman med möjligheterna att kunna förebygga och diagnostisera sjukdomen samt att få fram effektiva läkemedel. När sådana är tillgängliga kommer sannolikt dramatiska förändringar ske vad gäller antalet personer med demenssjukdom vilket i hög utsträckning kommer att påverka behovet av framtida boendeformer. Forskning pågår i dag både i Sverige och internationellt för att hitta tidig diagnostik och effektiva behandlingsmetoder. På senare tid har även större fokus inom forskningen kommit att riktas mot förebyggande åtgärder och livsstilsfaktorer som kost och motion.

Boendesituationen för äldre invandrare i kommunen

Botkyrka kommun är enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk sedan 2009 förvaltningsområde för finska språket. Idag finns ca 1100 personer med finsk bakgrund i Botkyrka som är 65 år och äldre.

2012-10-11

Dnr von/2012:130

Antalet utlandsfödda kommuninvånare 65 -79 år uppgår idag till 783 personer varav 428 är kvinnor och 355 är män. Antal 80 år och äldre är 173 personer varav 118 kvinnor och 55 män. Antalet utlandsfödda äldre ökar både i antal och proportionerligt mot andra grupper. En stor andel äldre invandrare bor i miljonprojektets bostäder i Hallunda, Alby, Fittja och Norsborg eller andra delar av kommunen. Dessa bostäder har i allmänhet hiss men är i övrigt inte anpassade för äldre personer med rörelsehinder och andra funktionsnedsättningar.

Även om de äldre generellt får allt bättre ekonomiska villkor, innefattar detta inte med automatik gruppen äldre invandrare. Genom att personer i denna grupp generellt har låg pension och saknar betydande tillgångar i övrigt, har man svårt att frigöra kapital för att eventuellt kunna finansiera en anpassad och tillgänglig bostad i nyproduktion.

Det finns flera olika utmaningar att ta i beaktande när det gäller planering för framtida boendeformer för gruppen äldre invandrare. I ett tioårsperspektiv tillkommer helt nya grupper av seniorer som kommunens vård och omsorg har att planera för. Liksom när det gäller andra blivande seniorer kommer denna grupp att ha delvis nya vanor och förväntningar på samhällets vård, omsorg och service. En framförhållning krävs för att dessa grupper ska kunna erbjudas funktionella bostäder och insatser anpassade till deras behov. I likhet med andra grupper måste dessa personer ges möjlighet att leva i sin invanda hemmiljö i stället för på ett vård- och omsorgsboende.

En annan utmaning är att kunna tillgodose denna grupp särskilt boende. Vi ser idag en ökning av ansökningar till särskilt boende från äldre med utländsk bakgrund. Tidigare har man velat vårda sina nära i hemmet men vi ser en förändring. En utökning av platser på särskilt boende med språk- och kulturinriktning bör planeras in i kommande boenden. Exempelvis finns ett behov av en avdelning med språklig och kulturell inriktning för personer födda i mellanöstern med olika kulturer och språk som arabiska, turkiska, spanska, syrianska med flera som skulle kunna planeras in i nästa planerade boende.

Kommunen behöver planera för varierande boendeformer för äldre. Det ska finnas en möjlighet till successiv anpassning till ålderdom och ökade behov, till exempel genom seniorboende eller trygghetsboende. Anpassade boendeformer ökar medborgarnas egna möjligheter att planera sina liv.

Nuläge äldreomsorg

Inom särskilt boende i Botkyrka kommun finns ca 390 platser inom vård- och omsorgsboende varav ett hundratal är platser för personer med demens-

2012-10-11

Dnr von/2012:130

sjukdom. Dessutom finns ca 50 servicelägenheter/servicehusboenden. Inom de somatiska platserna finns närmare ett hundratal personer med demensdiagnos. Detta medför ibland svårigheter med formen för boendet då personer med demenssjukdom har andra behov. Externa placeringar som beror på bristen av platser i egen regi uppgår augusti 2012 till 73 st, varav 27 är somatiska platser och 46 är platser på enhet för personer med demenssjukdom. Placeringarna är gjorda från 1996 fram tills augusti 2012.

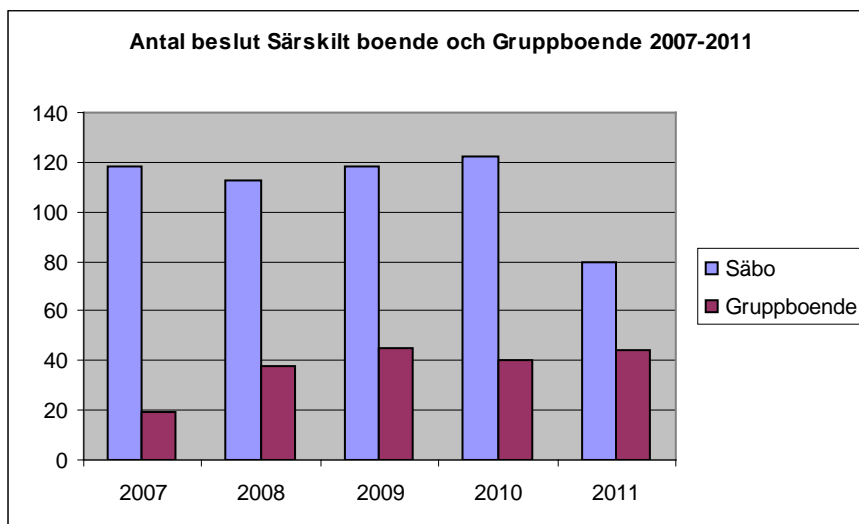
Under 2012, fram till sista augusti, har 6 somatiska placeringar gjorts varav en upphört och 16 placeringar för personer med demens varav 5 upphört. De allra flesta av de externa platserna är i demensboenden. Det finns lediga platser inom somatiska platser i egen regi vilket pekar på behovet av att utöka antalet platser för personer med demenssjukdom och minska antalet platser för vård- och omsorgsboende för personer med somatiska behov.

Äldreomsorgen har en avdelning specifikt för finska personer med demenssjukdom. Det behovet ökar också vilket kan ses på antalet externa placeringar på finska äldreboenden i andra kommuner som uppgår till 3 somatiska placeringar och 5 demens placeringar.

Tumba äldreboende har innan ÄDEL-reformen varit ett sjukhus och har fortfarande utformningen som ett sådant. Det finns således flera ej fullvärdiga lägenheter inom boendet utan egen toalett och bör byggas om alternativt bytas ut till nya äldreboenden. Det finns idag ca 160 platser på Tumba äldreboende vilket skulle kräva tre nya boenden för att klara av en evakuering. Andra förslag finns på ombyggnation vilket skulle innebära att ett mindre antal platser kan erbjudas på Tumba äldreboende med behov av ett till två nya boenden för evakuering och det behov som finns.

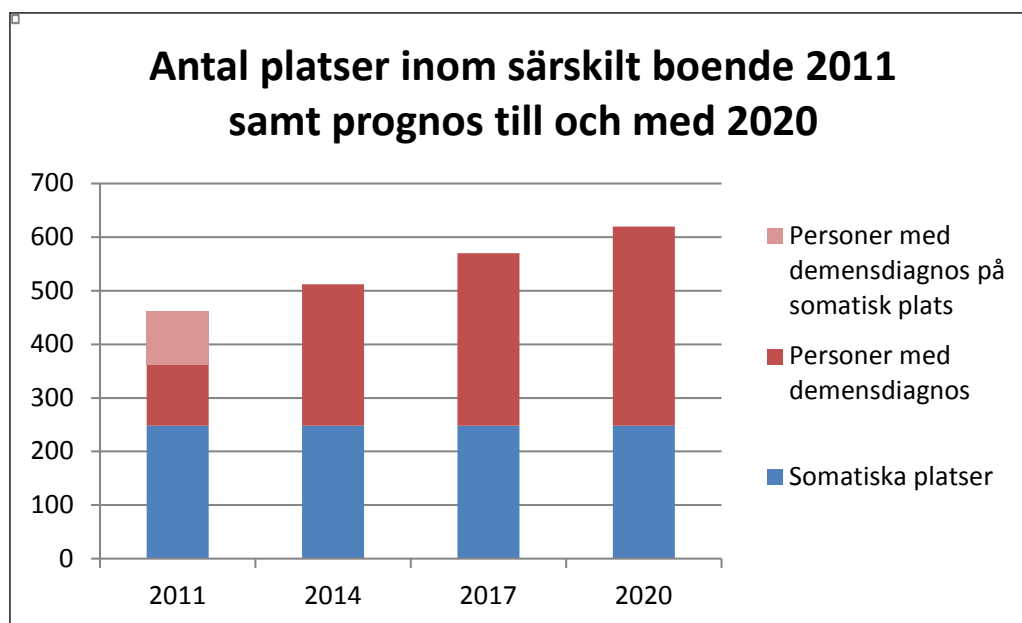
Behov av boendeplatser äldreomsorg

Diagrammet visar på det ökade behovet av platser för personer med demenssjukdom och det minskade behovet av somatiska platser.

Beställning är gjord på ett nytt boende som är under uppbyggnad, Tornet med 54 platser som ska stå klart 2014. Ytterligare ett boende är beställt till 2014 för att påbörja en evakuering av Tumba äldreboende. Utöver dessa finns behov av att beställa ett till 2015 och därefter ett till 2017. Årsvis planering är att det behövs ett nytt boende om ca 50 platser vart tredje år då vi betänker att Tumba äldreboende kan komma att byggas om eller flyttas ur. De boenden som ska beställas under kommande år ska planeras utifrån ett etniskt perspektiv med möjlighet att ha olika språkliga och kulturella inriktningar. De kommande boendena ska dessutom vara med demensinriktning för att möta det ökande behovet. Av det totala antalet platser, kommunens egna och externa placeringar, är ca 60 % personer med demensdiagnos. Detta trots att endast knappt 30% av kommunens platser är avsedda för personer med demensdiagnos. Inom demensboendena ska ungefär en tredjedel av alla platser planeras för personer med annan etnisk bakgrund. Behovet av demensboende för personer med annan etnisk bakgrund ska kartläggas under 2013 för att kunna planera kommande äldreboenden och anställa tvåspråkig personal med rätt kompetens i övrigt.

Tabellen nedan visar att år 2011 var antalet personer i särskilt boende ca 470 stycken. Prognosen är att år 2020 kommer åldersgruppen 65 år och äldre vara drygt 15% av befolkningen vilket innebär en ökning med 1300 personer. 5% av dessa prognostiseras vara i behov av särskilt boende vilket innebär ca 620 personer. Behovet av en ökning av antalet platser i särskilt boende egen regi skulle då vara med ca 230 platser, under förutsättning att inga externa placeringar ska göras. Det kräver 4-5 boenden med ca 52-60 platser på varje boende fram till år 2020.

2012-10-11

Dnr von/2012:130

Funktionsnedsättningsområdet

LSS, Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, trädde i kraft den 1 januari 1994 och är avsedd att tillförsäkra personer med omfattande funktionshinder en god service och ett gott stöd, oavsett var de bor och oavsett vilka de lokala ambitionerna är. Det övergripande målet är att den enskilde skall kunna leva som andra trots sin funktionsnedsättning. Enligt LSS har den enskilde, om han/hon tillhör någon av lagens personkretsar, rätt till en specifik insats och lagen ger inget utrymme för kommunen att neka den enskilde en bostad med särskild service. Insatser skall ges bara om den enskilde eller dennes företrädare begär det. En person som begär bostad med särskild service för vuxna och bedöms ha rätt till denna insats skall erbjudas en fullvärdig bostad av kommunen.

Flertalet av befintliga bostäder med särskild service för vuxna i Botkyrka startades under början av 1990-talet. Kraven på hur en gruppboende skulle vara utformad var då annorlunda än dagens krav. Även rutinerna för vilka som fick beslut på gruppboende var annorlunda. Detta har lett till att vi idag har många "icke fullvärdiga lägenheter", det vill säga utan eget badrum, toalett och kök.

En bostad enligt LSS kan vara utformad på tre olika sätt för vuxna.

Gruppboende

Gruppboende innebär ett litet antal fullvärdiga, lägenheter som är grupperade kring gemensamma utrymmen, där service- och omvårdnad av en fast personalgrupp kan ges alla tider på dygnet. De gemensamma utrymmena bör ligga nära eller i direkt anslutning till de enskilda lägenheterna och vara lätt-tillgängliga.

Serviceboende

En serviceboende består av ett antal fullvärdiga lägenheter som har tillgång till gemensam service och fast anställd personal. Lägenheterna är ofta anpassade efter den enskildes behov och ligger ofta samlade i samma hus eller kringliggande hus. Serviceboende är en mellanform mellan ett helt självständigt boende i egen lägenhet och en lägenhet i en gruppboende.

Annan särskild anpassad bostad

En annan särskilt anpassad bostad för vuxna är en bostad med viss grundanpassning till personen med funktionsnedsättnings behov men utan fast bemanning. Insatsen innebär alltså bara lägenheten inget stöd från personal. Behövligt stöd och service i anslutning till boendet bör ges inom ramen för de insatser som finns att tillgå enligt LSS och/eller socialtjänstlagen.

2012-10-11

Dnr von/2012:130

Ett beslut om insatsen ”bostad med särskild service för vuxna” skall verkställas omedelbart. Det innebär att en person som beviljats en bostad enligt LSS i princip ska kunna flytta in i sin bostad tämligen omgående. Enligt JO, Justitieombudsmannen måste dock en viss fördröjning accepteras när det gäller verkställighet av beslut om bostad, men dröjsmålet måste vara relaterat till den enskildes individuella behov. Ett dröjsmål på över ett år är enligt JO aldrig godtagbart, inte ens när de individuella kraven på boendet är speciella.

Nuläge

Inom Botkyrka kommun finns 160 platser i gruppboendestäder och 35 serviceboendestäder samt ca 40 stycken annan särskilt anpassad bostad. Totalt 235.

277 personer har beslut om boende enligt 9 § p 9 LSS.

Vård och omsorgsförvaltningen, VoF, har fortfarande väntetid för personer som beviljats särskilt boende för vuxna enligt LSS. Fem personer har väntat mer än tre månader på boende i gruppboendestad och fem personer har väntat mer än tre månader på boende i serviceboendestad.

Förvaltningen har 23 stycken köpta boendeplatser för vuxna, 13 LSS-boenden och 10 boende enligt SoL.

19 köpta platser för barn och unga. Av dessa är 16 LSS-boenden och 3 boende enligt SoL.

I kommunen saknas fullvärdiga serviceboendestäder samt annan särskilt anpassade boendestäder till samma målgrupp som ovan. En kartläggning av befintliga boendestäder har gjorts och man ser ett ökat behov av serviceboendestäder med speciell målinriktning (ex Aspergers syndrom, autism, utvecklingsstörning).

Ett flertal av de brukare som idag bor i gruppboendestad, och har beslut om gruppboendestad har i realiteten ett betydligt mindre stödbehov, liknande det som serviceboendestaden erbjuder. Några av dem bor i gruppboendestäder som i praktiken är utformade som serviceboendestäder, det vill säga det finns en gemensamhetslokal som ligger i en närliggande trappuppgång eller några våningsplan ifrån.

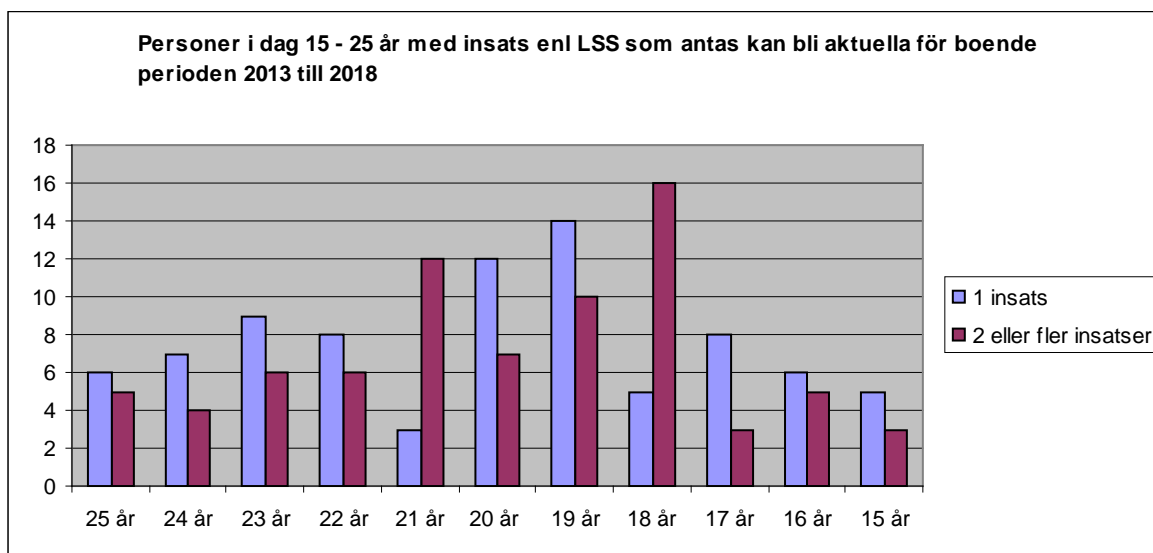
Om någon brukare skulle flytta därifrån, kan inte en ny brukare med behov av gruppboendestad flytta in, vilket innebär att det reella antalet gruppboendestadsplatser blir mindre än det som beskrivs.

Långsiktig trend

Den långsiktiga trenden inom funktionsnedsättningsområdet är att behovet av fullvärdiga gruppboendestäder kommer att minska samtidigt som behovet av serviceboendestäder kommer att öka. Detta utifrån att målgruppen inom LSS förändras. Diagnostiseringen med fostervattensprov gör att personer med exempelvis Downs syndrom minskar i antal. De funktionsnedsättningar som kommer med möjligheten att rädda för tidigt födda barn gör att exempelvis neuropsykiatriska funktionsnedsättningar ökar. Gruppen med Aspergers syndrom ökar.

Behov av boendeplatser funktionsnedsättningsområdet (antal platser, specialboenden, servicelägenheter- gruppboendestäder etc)

Diagrammet nedan visar en bild av antalet personer som idag är i åldrarna 15 till 25 år. De har idag en respektive två eller fler LSS-insatser beviljade. Vi kan inte med säkerhet säga hur många av dessa som kommer att ansöka om särskild bostad för vuxna enligt LSS och inte vilken form av boende som kan komma bli aktuell. Vi kan dock med säkerhet veta att efterfrågan på boenden kommer att öka och inom femårsperioden finns två toppar. Enligt beskrivning ovan ser vi, som tidigare nämnts ett ökat behov av serviceboendestäder med speciell målinriktning (ex Asperger, autism, utvecklingsstörning).

2012-10-11

Dnr von/2012:130

Beställda boenden, kommande behov av beställningar (med en årsplanering och prognos/år)

OF har idag två beställda gruppboendestäder; Lövkojan 5+1 lägenheter, som skulle ha stått klart 2011 men beräknas bli färdigt sen höst 2013, samt Dynamiten, 6 lägenheter, som uppskattas bli färdig år 2014.

I framåtsikten beräknas behovet till 6 nya platser varje år i form av nya lägenheter eller köp av externa platser. Utöver detta har OF behov av ytterligare två gruppboendestäder inom en snar framtid. Detta i syfte att få en möjlighet att ersätta icke fullvärdiga gruppboendestäder.

Flerårsplanen innehåller årliga investeringsmedel (8 mnkr) som finns i tekniska nämndens budget. Dessa medel delas mellan vård- och omsorgsnämnden och socialnämnden. I dagens läge råder oklarhet vilken förvaltning/nämnd som har uppdraget att bevaka utbudet och köpa lägenheter som facknämnderna behöver. Vård- och omsorgsnämnden ska begära medel och beställa bostadsrätter i särskilda ärenden utifrån kommande behov.

Anne Saaristo
Vård- och omsorgschef

2013-01-22

Tid 2013-01-22, kl 19:00

Plats Kommunhuset Tumba plan 2 rum 2

Ärenden

Justering

- 1 Information från förvaltningen
- 2 Medarbetarundersökning, muntlig information
- 3 Remissvar angående idrottspolitiskt program
- 4 Slutrapport - demensprojekt
- 5 Patientsäkerhetsberättelse-plan 2013 ÄO vof 2012-12-21
- 6 Konvertering av somatiska platser till demensplatser (på bordet)
- 7 Anmälningsärenden januari
- 8 Övriga frågor

2013-01-22

Gabrile Melki (S)
Ordförande

Annita Olsson
Sekreterare

Gruppmöten:

S, V och MP träffas 14 januari kl 8.30 samt 22 januari kl 18.00 i mötesrummet. Övriga träffas 22 januari kl 18.00 i lokalen utanför mötesrummet.

8

Revidering av ärendelistan

- Projekt brandsäkerhet i hemmet.
- Vidare diskussion om tillgänglighetsinventeringarna som görs i Botkyrka kommun.
- Kontinuerlig uppdatering av upplevelseparken i Hågelbyparken (februari).
- Trafikfrågor på Hågelbyleden (februari).
- Försämrade bankservice, svårigheter för många äldre.
- Utveckling av hemtjänsten.
- Uppföljning från Botkyrkabyggen om seniorboenden.
- Boendeplan för äldre och personer med funktionsnedsättning i Botkyrka kommun.

2013-02-05

9

Övriga frågor